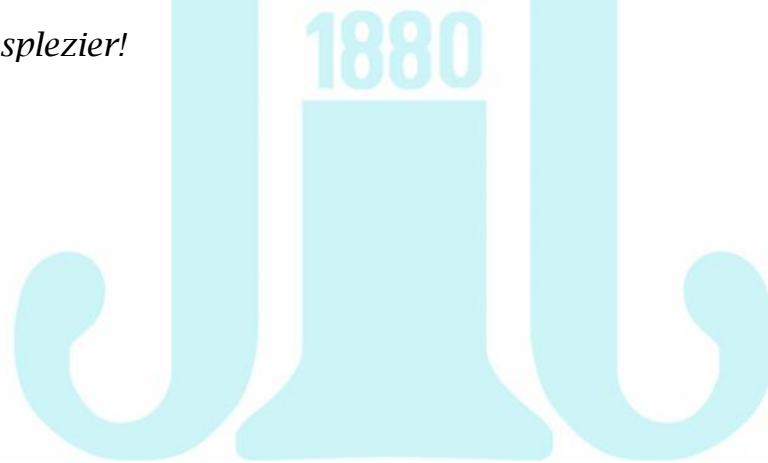

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

LAKSKE

Een blijspel in één bedrijf

door

1880

Gaston Martens

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr.1933

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZEVEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt u van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer u niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland contacteert u:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *LAKSKE* op te voeren moet de naam van auteur *GASTON MARTENS* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1999/0220/043
ISBN- 978- 90-385-06463

© 1999 Toneelfonds J. Janssens/Erven Gaston Martens
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

PERSONAGES

(4 dames – 3 heren)

MEVROUW DERMON, kasteeldame :

EDGARD, haar zoon :

LAKSKE, haar nichtje :

JOHN-ANTOINE DE MEGHEM :

KOOPIE VEREECKE :

SEELE, zijn vrouw :

LIENTJE, meid bij Koopie en Seele :

DECOR

Het stuk speelt in een Vlaams dorp rond 1923.
Landelijke herberg en winkel van Koopie en Seele

1880

LAKSKE : *(Steekt het hoofd binnen en keert zich weer om.)* Er is niemand, tante.

MW. DERMON : *(Voornaam gekleed – streng – “r” rollen.)* Ja, ja... het is best dat er niemand is, want het zou wel de eerste keer zijn dat ze Mevrouw Dermon in en herberg zien. Roep nu maar haastig die kwakzalver, hij kan nu een keer demonstreer dat hij zo goed is als zijne reputatie.

LAKSKE : Oh, maar, waar is Pipsy? Pipsy! *(buiten)* Pipsy! Hier, kleine schat. Kom mee! Poverello! *(Gaat naar winkelingang en roept:)* Koopie! Allo! *(fluit)*

STEM VAN SEELE : Ja! Een Minuutje!

MW. DERMON : Maar Leona, ge fluit!

LAKSKE : Wel ja tante, de mensen zijn er hier op geleerd.

MW. DERMON : Voor deze mensen hier is dat goed, maar voor u Leona! Een lid van de bonne familie fluit nooit!

LAKSKE : 't Is papa die 't me geleerd heeft tante!

MW. DERMON : Ja, ja 't is goed. 't Is alles goed... Uw papa heeft u, omdat gij enig kind waart, veel te veel gegateerd. Wat had gij ook die klein hond nodig! En daar zitten we nu met dat beest! Laat hem maar rap lopen, anders krijgt ge ook zijne siekt!

SEELE : *(Handen en armen rood van het bloed.)* Wel, wel, mevrouw en ieffrouw, ieffrouw Lakske!

MW. DERMON : Bon Dieu, al dat bloed!

SEELE : 'n Pak het mij nie kwalijk mevrouwe, maar Koopie heeft juste een zwijn gekeeld en 'k vange 'k ik 't bloed op. 'k Zal mijn handen gaan wassen. Ja, 'k ben seffens were. *(af)*

MW. DERMON : Nee, ik blijf niet, ik kan niet... De fade geur van dat bloed... Leona, ik ga verder wandelen. Zeg aan den baas wat Pipsy heeft en dat hij ervoor zorgt dat gij hier niet moet weerkomen met dat beest. En dan loopt gij tot gij bij mij zijt. We ontmoeten zeker wel meneer de Meghem, dat zal een aangename surprise zijn voor hem.

LAKSKE : Oh, ja , als hij me ziet zal hij wel zeggen: “'t Hooi komt vanzelf naar de vork!”

MW. DERMON : Wat zegt gij? Het hooi naar de vork?! Waar leert gij die gemeen expressies? Gij zijt dan het hooi en meneer, wat is meneer de Meghem?

LAKSKE : De vork, tante!

MW. DERMON : Ca, c'est trop fort. Ik wil wel dat ge Vlaams spreekt, ik heb het ook geleerd om de boere te begrippe, maar zo'n boerentaal! Neen, dat moogt gij u niet permitteer! Gij moet meer respect hebben voor uwen aanstaanden echtgenoot. Als gij zo enen edelman krijgt moogt gij mij en le bon Dieu bedanken. Ik heb aan mijnen half-broeder, uw papa gezegd: "Paul, ik neem de zorg van Leona... En dat doe ik ook!" (*gerucht*) Oh! Ik geloof dat de vrouw komt. Kom mij dan maar vervoegen! (*af*)

LAKSKE : Oef! (*Zet zich op de kant van de tafel – kust hondje.*) Hier Pipsy, geef mij maar uwe siekt! Ah! De siekt! Sigarettensiekt! Gij kleine bedrieger, schavuit, lieveling! (*Fluit en danst.*)

LIENTJE : Wel, wel ieffrouw Lakske! En ge zijt aan 't dansen. Zij gij welgezind zeg! De bazin komt seffens were.

LAKSKE : Gij ziet er zelve welgezind uit!

LIENTJE : Ja 'k ieffrouw Lakske. Ge moet weten, 't is mijne vrijen achternoene. 'k Mag naar huis en dat gebeurt maar ene keer in de maand!! 'k Ben surtout kontent omdat 'k Djakske ga zien. Djakske is knecht bij boer Verscheure en hij is ook vrij van den achternoene.

LAKSKE : Is dat uwe vrijer?

LIENTJE : Ja 't ieffrouw Lakske!

LAKSKE : En hoe hebt ge hem leren kennen?

LIENTJE : Maar ieffrouw Lakske! Dat ga 'k u toch niet wijsmaken zulle! Dat is geheim tussen Djakske en ikke.

LAKSKE : En ziet gij hem geren?

LIENTJE : Dat is nogal een vrage ieffrouw Lakske! Van z'n eigen zie 'k hem geren. 'k Zien hem stijf, stijf geren! 'k Zou d'er anders toch niet mee vrijen hé! We gaan algauwe trouwen. W'hebben een klein doeningske kunnen pachten en dan gaan we tegare werken. We gaan mekaar dan alle dagen zien hé! 'k Verlange d'er zo geweldig achter.

LAKSKE : Alze gij geen chance hebt! 'k Zou ook zelve mijne vrijer willen kiezen!

LIENTJE : Maar da kunne gij toch ieffrouw Lakske!

LAKSKE : Dat kan ik juist niet! Tante heeft dat gedaan in mijn plaats. 'k Zal hem vandage voor den eersten keer zien.

LIENTJE : En moete gij dan met ne meneere vrijen dat ge nog nooit gezien hebt?

LAKSKE : 'k Heb juste nog maar ne foto gezien en 'k peinze niet dat ik hem zal kunnen geren zien.

LIENTJE : Als g'hem nie geren ziet, ga g'er toch niet mee vrijen, 'k laat staan van ermee te trouwen! Courage! 't Zal misschien toch nog meevallen. 't Kan zo geestig zijn! 'k Weet het nog zo goed als Djakske den eersten keer nevens mij zat, met zijnen arm rond mij... 'k Ga nu maar rap vertrekken want we gaan vandaag al 't een en 't ander regelen voor den trouw.

LAKSKE : 'k Wenste dat ik ook al zo verre was.

SEELE : *(op)* 't Is goed Lientje, ge kunt voort gaan.

LIENTJE : Ja, bazinne, tot morgennuchtend. Dag ieffrouw Lakske, veel chance! *(af)*

LAKSKE : Sylvia, 'k ben hier nog ne keer met Pipsy... Is Koopie thuis? Ze zeggen dat hij alles kan. Is dat waar? Kan 't hij ook nen hond genezen die niet ziek is? *(lacht)*

SEELE : Koopie?! Wel ieffrouw Lakske, 't is nu niet om op hem te boffen, want Koopie is mijne vent, maar 'k zou niet kunnen zeggen wat dat hij niet en kan!

LAKSKE : Waarom koopt ge dan geen kindjes?

SEELE : Oh, e... ieffrouw Lakske, e...

LAKSKE : Oei, ge verschiet, heb ik iets miszeid? Sylvia, ge zijt toch niet kwaad op mij?

SEELE : Maar wie zou er op u kunnen kwaad zijn. De mensen zien u hier allemaal om ter liefst.

LAKSKE : Is 't waar? Is 't zeker waar? *(danst)* Hoort g 't Pipsy? Hoort ge't? We worden geren gezien en we zijn de grootste deugnieten van 't land. *(zitten)*

SEELE : Wel, wel waar gaat de tijd naartoe! 'k Zie u nog toekomen met de koetse. Ge zat daar zo bleek nevens mevrouwe en 'k krege der koud van en 'k zei tegen Koopie: "Wel here, dat arm weeske!" En Koopie wist te vertellen dat uw mama gestorven was bij uw geboorte en dat uw papa ter zaligen ook zo ne braven here was en dat ie schrikkelijk rijke was. Kijk, 'k ga dat beeld nooit vergeten.

LAKSKE : Ik vergeet het ook niet. Tante zei niet veel en mijn papaatje... *(stokt)*

SEELE : Oei Here!

LAKSKE : (*Schudt alles van zich af.*) Nee, nee... 't Is voorbij... Ja, 't is al voorbij. Tante is wel wat stijf maar kozijn Edgard is ne hele kerel voor mij. En 't is hier geestig op den buiten! 'k Denke nu weer aan die keer dat ik een tuimeling maakte in 't gras. Edgard was boos! Maar na ne keer of vier had hij er zelve al plezier in! Nu mag ik al met zijn geweer schieten, eksters boven in de bomen, te paard rijden tot op de koe toe, maar roken, dat mag ik nog niet. Zeg Sylvia, heeft Koopie mijn sigaretten meegebracht?

SEELE : Dat kan ik niet zeggen ieffrouw, 'k zal 't hem vragen.

LAKSKE : Koopie dat is toch zijn echte naam niet?

SEELE : Bah neen 't! Koopie heet Hector. Maar hij heeft dien lapnaam al van in de bewaarschool en dat omdat hij altijd alles kocht en verkocht. Als 't ie vier jaar was verkocht ie zijnen eersten wagen patatten aan moeder overste. En hij heeft dat voortgedaan: patatten, haver, stro, lammersteert...

LAKSKE : Ja! En hij helpt ook de jongens aan de meiskens! (*Seele is verpaf.*) Ja, ja, dat weet ik wel! En dat vind ik nog 't fijnste van allemaal! (*Koopie op.*) Dag mossieu Hector! (*groet op militaire wijze*)

KOOPIE : (*Even verbaasd – neemt dan houding aan.*) Mejuffer de Generaal...

(*tot Seele*) Gerokte piot patatteschiller Vereecke, wat hebt ge nu weeral verklapt over uwen man? Ge zijt de grootste comere van 't land. Een gazette heeft er niets aan!

SEELE : Zij niet beschaamd, mij alzo affronteren waar da d'ieffrouwe er bij is! 'k Weet wel dat ze mij de gazette noemen, maar moete gij mij dat ook doorwrijven?

KOOPIE : 'k Trekke mijn woorden in! Ge blijft Sylvia ofte Seele.

LAKSKE : Koopie, hebt ge voor mijn sigaretten gezorgd?

KOOPIE : (*tot Seele*) Lieve vrouwe, haal ze maar in de toog, rechtse kant, derde schof, twee pakskes! Fina flora, sigarettos de luxa.

LAKSKE : Dank u, Koopie! En toon nu maar dat ge ne goeien hondendokter zijt. Hier is Pipsy! Als ge niet weet wat hij heeft zijt ge de grootste schavuit van 't land! Begin maar aan zijnen pols te voelen.

KOOPIE : Pipsy, jongetje, ge slacht van uw vrouwke! Ge hebt de sigarettenziekte en ge zijt een Brusselerke! En lijk dat ge daar in dat schootje ligt zullen er zeker wel veel Brusselse mannekens gepeisd hebben: “k wilde da’k ik nu Pipsy was.”

LAKSKE : Koopie, nu doet ge ellendig flauw! Papa zag mij geren en ‘k kreeg al wat da’k wilden en ‘k mocht ook mijn goesting doen en ‘k wil ’t geweten hebben ‘k heb veel met de jongens gespeeld, maar dat is ook alles. En ’t is daardoor dat ik een mislukte jongen ben.

KOOPIE : Of een mislukt meisje.

LAKSKE : Maar ’t bleef bij spelen want had er enen iets anders moeten proberen ‘k zou hem een paar... Hoe zegt ge dat, Koopie? Een paar muil, ja muilperen gegeven hebben.

SEELE : *(op)* Hier zijn de sigaretten ieffrouw.

LAKSKE : Oh, dank u wel Sylvia. Hebt ge vuur Koopie? *(geeft vuur)* Splendid! Dank u wel Koopie.

KOOPIE : Verdorie, mevrouw is daar! *(Gebaart weg te lopen. Lakske ijlt weg.)*

SEELE : Djeemenis! *(Koopie lacht.)*

LAKSKE : *(terug)* Koopie! Vampier! Mij alzo doen verschieten!

SEELE : Zeg Koopie, ’t is waar ook, hoe is ’t met ’t zwijnenbloed?

KOOPIE : Al van zo gauw als dat ge weg waart is ’t zwijntje rechte gestaan en ’t heeft zelve de panne vaste gehouden. *(lacht)*

SEELE : Gij lelijke gekker! Ik ga ’t gaan halen want we kunnen toch geen bloedworst maken zonder bloed! *(af)*

LAKSKE : Koopie, makelaar, koppelaar, zeg me nu seffens, moet g’u laten verkopen aan iemand die ge niet gaarne ziet?

KOOPIE : Bah nee gadorie! Geen sprake van!

LAKSKE : Ah! Tante wil me verkopen aan ne meneere, John-Antoine als ’t u blieft. Hij komt vandaag voor den eersten keer. Ik heb hem nog niet gezien maar op zijn portret ziet hij er precies uit lijk ne mannequin van uit den Bon Marché... Kent gij John-Antoine de Meghem?

KOOPIE : Een beetje, hij komt hier ook met zijn honden en hij spreekt de Vlaams lijk in de Fransee. Hij ziet maar ne stap verre en daarom draagt hij een brilleke.

LAKSKE : En zeggen dat tante daar zot van is!